

82.7 Проведення аналізу щодо отримання освіти та недискримінації дітей (зокрема неблагополучних) трудових мігрантів та вжиття заходів з метою подолання проблемних питань за результатами аналізу

За оперативною інформацією органів управління освітою територіальних громад, у закладах освіти області навчається 1567 здобувачів освіти із числа дітей з сімей трудових мігрантів.

Упродовж звітнього періоду здійснюється системна робота щодо аналізу стану забезпечення права на освіту та дотримання принципів недискримінації, зокрема стосовно дітей зазначеної категорії. У закладах освіти різних рівнів у взаємодії із соціальними службами реалізуються заходи, зокрема: «Моніторинг рівня доступності освіти для дітей із сімей трудових мігрантів», «Соціально-психологічний супровід учнів», «Взаємодія з громадськими організаціями щодо інклюзивної освіти».

Опрацьовано проблемні питання, пов'язані з адаптацією дітей до освітнього середовища, рівнем навчальних досягнень, наданням соціально-психологічної підтримки та залученням до освітнього і позаосвітнього життя. З метою їх вирішення вжито комплекс заходів, спрямованих на забезпечення рівного доступу до якісної освіти, недопущення дискримінації, посилення психолого-педагогічного супроводу, організацію індивідуальної роботи з дітьми та їх законними представниками, а також розширення співпраці із соціальними службами та громадськими організаціями.

Серед основних заходів:

- індивідуальні консультації для дітей та батьків;
- розвиток інклюзивних класів;
- психологічні тренінги для педагогічних працівників;
- організація позаурочних заходів, спрямованих на адаптацію до освітнього процесу та побутових умов проживання, формування атмосфери взаємоповаги й підтримки.

З метою забезпечення соціально-педагогічного патронажу в закладах освіти працюють практичні психологи та соціальні педагоги, які проводять години психолога, інформаційно-просвітницькі заходи профорієнтаційного спрямування, Тижні толерантності, бесіди, круглі столи, організують зустрічі з представниками ювенальної превенції із залученням здобувачів освіти пільгових категорій.

Педагогічні працівники спільно з інспекторами Служби освітньої безпеки проводять профілактичні заходи, спрямовані на формування правової культури та дотримання принципів рівності прав дітей.

У звітньому періоді організовано та проведено низку виховних, профілактичних і просвітницьких заходів, зокрема:

– виховні години:

5–6 класи – «Пустощі і кримінальна відповідальність»;

7–8 класи – «Особливості відповідальності неповнолітніх»;

9–11 класи – «Алкоголь і правопорушення неповнолітніх»;

– заходи з формування культури ментального здоров'я:

«Ментальне здоров'я – запорука щасливого життя» (20.01.2026);

«Ти як?», «Harmony square» (22.01.2026);

- «Ти як?» (23.01.2026);
- «Турбота про себе: ментальне здоров'я без кордонів» (19.01.2026);
- «Моє ментальне здоров'я. Ти як?» (23.01.2026)
(<https://www.facebook.com/share/p/1A4DGmejMi/>);
- засідання творчої групи соціальних педагогів на базі Центру життєстійкості «Життя без перешкод»;
 - засідання інтервізійної групи соціальних педагогів «Безбар'єрний освітній простір: стратегія і адаптація»;
 - залучення учнів до участі в тренінгових заняттях щодо ментального здоров'я «Ти як?» (профілактика насильства, булінгу тощо)
(https://www.facebook.com/ana.romanuk.761346?locale=uk_UA);
 - контроль за відвідуванням учнями закладів освіти;
 - залучення учнів до позашкільних заходів;
(https://www.facebook.com/profile.php?id=61582251092677&locale=uk_UA);
 - функціонування консультативного пункту для батьків;
 - моніторинг зайнятості учнів у позаурочний час;
 - тренінги «Толерантне спілкування як метод зниження конфліктності», консультування з метою зниження рівня тривожності, застосування ігрових методик для вираження прихованих емоцій;
 - індивідуальні бесіди з батьками щодо створення безпечного сімейного мікроклімату, облаштування робочого місця дитини, належного зберігання підручників, надання допомоги у навчанні та підготовці заходів;
 - арт-проект «Моє місце сили»;
 - заняття з елементами тренінгу «Емоції без шкоди»;
 - інформаційна бесіда «Спілкування в підлітковому середовищі»;
 - круглий стіл «Безпечні рішення у складних ситуаціях»;
 - індивідуальні консультації «Право на безкоштовне харчування»;
 - День ментального здоров'я «Антистрес: що працює саме для мене»
(<https://www.facebook.com/share/p/14MqTuST26W/>);
 - тренінг «Безпечне середовище»
(<https://www.facebook.com/share/v/1C8Db37ttF/>);
 - коло довіри «Усі різні – усі рівні»;
 - заняття з практичним психологом, у тому числі:
арт-терапевтичні заняття (ізотерапія, «Мій настрій у кольорах»);
тренінг «Мистецтво спілкування»;
 - індивідуальні бесіди «Я і мої почуття», «Як справлятися зі страхом і тривогою»;
 - перегляд освітнього серіалу «Безбар'єрна грамотність»
 - організація навчання за сімейною формою;
 - проведення акції «Подаруй посмішку іншому»
(<https://surl.li/ukocgh>);
 - участь у всеукраїнській акції «16 днів проти насильства»
(<https://www.facebook.com/share/p/1FMu2AW2Zh/>);
 - проведення відкритої трибуни до Дня Гідності та Свободи
(<https://www.facebook.com/share/p/1LCebtQ9PS/>).

У ході проведеного аналізу визначено такі проблемні аспекти у роботі з дітьми із сімей трудових мігрантів:

- підвищений рівень тривожності, що негативно впливає на успішність навчання;
- емоційна нестабільність та потреба у додатковій підтримці дорослих;
- труднощі у формуванні навичок саморегуляції та навчальної дисципліни;
- обмежений контакт із батьками, які перебувають за кордоном.

За інформацією психологічних служб закладів освіти області, випадків дискримінації дітей із сімей трудових мігрантів не виявлено. Водночас зазначена категорія здобувачів освіти потребує підвищеної уваги, емоційної підтримки та системного контролю процесу адаптації. Освітнє середовище загалом є безпечним, проте потребує постійної професійної підтримки та супроводу.

З урахуванням викладеного, у подальшому планується:

- проведення бесід та тренінгів з питань емоційного благополуччя, ненасильницького спілкування та толерантності;
- підтримання постійного зв'язку з батьками шляхом онлайн-комунікації;
- залучення працівників поліції та служб у справах дітей до роботи з учнями, які потребують додаткової уваги;
- упровадження індивідуальних освітніх траєкторій для учнів, які мають труднощі у навчанні;
- організація та проведення групових заходів, спрямованих на згуртованість учнівських колективів і формування позитивного соціально-психологічного клімату.